

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120367865
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6120367865.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu M. S. O.,, so sídlom N. XX, XXX XX H., Y.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanej C. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. T. XXX/XX, XXX XX A. B., právne zastúpená advokátskou kanceláriou JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 990 365, o zaplatenie 8.936,33 Eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 9Csp/196/2020-167 z 11. marca 2021, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica 27.08.2020 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej 8.936,33 Eur s prísl. z titulu neuhradeného poskytnutého spotrebiteľského úveru.

2. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 9Csp/196/2020-167 zo dňa 11.03.2021 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100%. Súd prvej inštancie mal preukázané, že dňa 10.09.2015 bola medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorou právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 9.600,- Eur s tým, že splátka bola splatná 15. deň príslušného mesiaca a mala výšku 127,18 Eur. Podľa „vyhlásenia predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 27.07.2017“ právny predchodca žalobcu pre neplnenie platobných povinností žalovanej pristúpil k vyhláseniu predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 28.07.2017 a požadoval zaplatenie celej dlžnej sumy vo výške 9.642,49 Eur najneskôr do 10.08.2017. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v danom prípade začala premlčacia doba plynúť od splatnosti prvej omeškanej splátky, čiže odo dňa 15.08.2016 a uplynula dňa 15.08.2019, pričom žaloba bola podaná na súde dňa 27.08.2020, teda po uplynutí premlčacej doby, čo súd prvej inštancie viedlo k zamietnutiu žaloby.

3. Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 6CoCsp/8/2021-211 zo dňa 16.09.2021 rozhodol o podanom odvolaní žalobcu tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolací súd dôvodil, že v danom prípade došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu k platnému zosplateniu spotrebiteľského úveru k 28.07.2017, o čom bola žalovaná informovaná listovou zásielkou. Z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise nepochybne vyplýva, že v danom prípade k zosplateniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou 15.08.2016, preto od zročnosti tejto splátky a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením, začala plynúť premlčacia doba. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu vo veci správne aplikoval premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka a správne zohľadnil premlčanie žalobcom uplatneného nároku. Splnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach a ak sa tak stane, veriteľ

môže od dlžníka žiadať len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou, resp. zročnou podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu, či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie samostatne. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že premlčacia lehota (v zmysle druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka) začala plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace a pre ktorú k zosplatneniu došlo, teda tej, ktorá zosplatnenie spotrebiteľského úveru vyvolala. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že ak v prerokovanej veci išlo o splátku splatnú dňa 15.08.2016, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanej. Trojročná premlčacia doba zosplatneného zvyšku dlhu uplynula najneskôr 15.08.2019. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 27.08.2020 stalo sa tak v čase, keď už nárok žalobkyne bol nepochybne premlčaný.

4. Najvyšší súd SR rozhodol o dovolaní žalobcu uznesením, č.k. 2Cdo/18/2022 zo dňa 30.01.2023 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove, č.k. 6CoCsp/8/2021-211 zo dňa 16.09.2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že odpovede na dovolaťelom uvedené otázky možno nájsť v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7 Cdo 268/2020 zo dňa 29.11.2022 a sp. zn. 5 Cdo 224/2021 zo dňa 30.11.2022. Z oboch spomínaných rozhodnutí dovolací súd následne aj citoval, a to nasledovne: „...veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka). V kontexte uvedeného najvyšší súd záverom konštatuje, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplatneného dlhu plynie od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie. Dovolaním napadnuté rozhodnutie tak spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).“ Ak teda v danom prípade odvolací súd považoval za správny právny názor súdu prvej inštancie, že premlčacia lehota (v zmysle druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka) začala plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace a pre ktorú k zosplatneniu došlo (teda splátky splatnej dňa 15.08.2016), a že z toho dôvodu trojročná premlčacia doba zosplatneného zvyšku dlhu uplynula najneskôr 15.08.2019 a teda, že žaloba bola podaná na súde v čase, keď bol nárok žalobcu nepochybne premlčaný, tento jeho názor je vzhľadom na vyššie uvedené nesprávny.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

7. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a

ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd nevezhliadol naplnenie tejto odvolacej námietky.

8. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená, pretože súd prvej inštancie síce aplikoval na predmetný prípad správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretoval.

9. V predmetnom prípade sa žalobca ako veriteľ domáha od žalovanej ako spotrebiteľky zaplataenia dlžnej (žalovanej) sumy z titulu nevráteného poskytnutého spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd pôvodne zhodne dospeli k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby majúc za to, že žalobca sa svojho práva domáha po uplynutí premlčacej doby, ktorej začiatok plynutia oba súdy zhodne odvíjali odo dňa zročnosti tej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu celého spotrebiteľského úveru a od ktorej splatnosti uplynuli tri mesiace, t.j. od splátky splatnej dňa 15.08.2016. Žalobca podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, keďže sa nestotožnil so závermi odvolacieho súdu, konkrétne so záverom o začiatku plynutia premlčacej doby. Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Cdo/18/2022 zo dňa 30.01.2023 poukázal na to, že žalobcom nastolené otázky boli dovolacím súdom už vyriešené, a to v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2020 zo dňa 29.11.2022 a sp. zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022, ktoré v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/18/2022 zo dňa 30.01.2023 možno označiť za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR je pritom aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/23/2022 zo dňa 26.01.2023.

10. Vo vzťahu k pojmu ustálená rozhodovacia prax poukazuje odvolací súd na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/10/2021 zo dňa 25.02.2021, kde Najvyšší súd SR v bode 11. odôvodnenia uviedol, že: „V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 C.s.p.) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.“ Vo vzťahu k uvedenému pojmu zaujal obiter dictum stanovisko aj Ústavný súd SR vo veci sp. zn. I. ÚS 51/2020-50 zo dňa 09.06.2020 nasledovne: „Inak povedané, pokiaľ nejde o rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (relevantné sú aj staršie zbierky, pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018), tak možno za ustálenú prax považovať aj nepublikované rozhodnutie, ale musí spĺňať ďalšie predpoklady, a to (i) buď je tento názor vyjadrený opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach, alebo (ii) názor je vyjadrený aj v jednotlivom nepublikovanom rozhodnutí, ale na toto rozhodnutie (resp. právny názor v ňom vyjadrený) nadviazali niektoré neskôr vydané rozhodnutia, t. j. opäť musí ísť o akceptáciu právneho názoru vo viacerých ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu. Z

uvedených rozhodnutí vyplýva, že pokiaľ najvyšší súd odkazuje na nepublikované rozhodnutia, malo by ísť o „viacero“ takýchto rozhodnutí.“

11. V zmysle vyššie spomínanej ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR tak možno ustáliť, ktorý moment je určujúcim pre začiatok plynutia premlčacej doby v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Napríklad už zo spomínaného uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022, a to konkrétne z bodov 27. a 28. odôvodnenia vyplýva nasledovné: „Vychádzajúc z daných teoretických východísk, ako i zo znenia na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, najvyšší súd zastáva názor, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka).“ Vzhľadom na to, že ani súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle spomínanej ustálenej rozhodovacej praxe, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, ako odvolaniu žalobcu vyhovieť.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a postupom podľa § 391 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - opätovne sa vysporiadať s námietkou premlčania vznesenou žalovanou v priebehu prvoinštančného konania rešpektujúc pritom ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a v nadväznosti na to opätovne posúdiť žalobcom uplatnený nárok - následne vo veci znova rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

14. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).